

BETÆNKNING

Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget

vedrørende

FM2019/88: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut, at nedsætte en hurtigarbejdende arbejdsgruppe, der skal finde praktiske løsninger og anbefalinger på hjemløseproblemerne, og som senest den 31. august 2019 skal fremkomme med forslag til finansierede tiltag og løsninger.

(Fremsat af medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet)

og

FM2019/111: Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut senest til FM2020 at fremlægge en handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed.

(Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagernes 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Laura Táunâjik, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut
Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraterne
Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 4. april 2019 under FM2019 nærmere gennemgået forslagene, der blev behandlet i sammenhæng.

1. Forslagenes indhold og formål

FM2019/88 pålægger Naalakkersuisut at nedsætte en hurtigarbejdende arbejdsgruppe, der skal finde praktiske løsninger og anbefalinger på hjemløseproblemerne, og som senest den 31. august 2019 skal fremkomme med forslag til finansierede tiltag og løsninger.

FM2019/111 pålægger Naalakkersuisut senest til FM2020 at fremlægge en handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed.

2. Naalakkersuisuts svarnotat og ændringsforslag

Naalakkersuisut er enig i, at antallet af hjemløse er bekymrende, og at der er behov for at se nærmere på de hjemløses forhold.

Naalakkersuisut peger imidlertid på, at det er et kommunalt anliggende at løse hjemløseproblematikken lokalt, samt at der i forvejen eksisterer en række tilbud til borgere, som er hjemløse eller i risiko for at blive det.

Naalakkersuisut ser et behov for at evaluere de nuværende tilbud og tiltag i kommunerne som grundlag for en dialog med kommunerne om fremtidige løsninger.

Yderligere peger Naalakkersuisut på, at hjemløshed ofte har baggrund i komplekse sociale problemstillinger så som misbrug eller problemer med at styre sin økonomi, og at løsninger må tage afsæt i de bagvedliggende årsager.

Naalakkersuisut har på den baggrund fremsat følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut, at afdække hjemløhedsområdet til EM 2020 med henblik på at give et generelt grundlag for kommunerne til at kunne lave sociale handleplaner, der tager højde for lokale udfordringer”.

3. Om hjemløshedsproblemet

Hvad er hjemløshed?

Når vi taler om hjemløshed, årsager til hjemløshed og værktøjer til at bekæmpe hjemløshed, kan der være grund til indledningsvis at overveje, hvad vi betragter som hjemløshed.

I rapporten ”Hjemløshed i Grønland”¹ peger man på 3 former for hjemløse i Grønland:

¹ Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet, 2013

- 1) Personer, som ikke har noget fast sted at tilbringe natten. (Vi kunne måske kalde denne gruppe for de ”akut hjemløse”)
- 2) Personer, som er blevet sat ud af deres lejebolig, og som nu har et værelse i en genhusningsbolig (”Genhusede”).
- 3) Personer, som må bo hos familie eller venner (”Boligløse”)

Den første af disse grupper (de akut hjemløse) er den gruppe, som er vanskeligst stillet: Det er denne gruppe, som fra nat til nat må søge ”tag over hovedet” hos venner, bekendte eller fremmede og ellers må søge ly i trappeopgange eller lignende.

Men også for de to andre grupper indebærer hjemløsheden alvorlige belastninger og indskrænkninger i mulighederne for at leve en ”normal” tilværelse. Mulighederne for privatliv og eget socialt liv er begrænsede, og indkvarteringen er midlertidig og uden sikkerhed for, hvor længe man kan få lov at blive boende.

Hvor mange er hjemløse, og er antallet stigende?

I en § 37-besvarelse fra november 2017² anslog Naalakkersuisut på baggrund af oplysninger fra kommunerne, at i alt 878 personer på daværende tidspunkt var hjemløse. Tallet er dog forbundet med en vis usikkerhed, da kommunerne kan have anvendt forskellige definitioner på hjemløshed.

Naalakkersuisut oplyste i samme § 37-besvarelse, at der ikke foreligger tal til belysning af den årlige udvikling i antallet af hjemløse.

Hvorvidt antallet af hjemløse er stigende (og hvor stor en stigning, der i givet fald er tale om) er det derfor ikke muligt at fastslå.

Man kan dog kikke på forskellige indikatorer. I den nævnte § 37-besvarelse peger Naalakkersuisut således på, at der i perioden fra 2014 til 2016 er sket en forøgelse i antallet af portioner mad, som serveres i Kirkens Korshærs og Frelsens Hærs varmemestue i Nuuk. Dette kan ses som en indikation på, at antallet af hjemløse i Nuuk i den pågældende periode har været stigende.

I rapporten ”Hjemløshed i Grønland” fra 2013 peger man på antallet af personer, der er registreret uden fast bopæl, som den bedst tilgængelige indikator på, hvor mange der er hjemløse. Det

² Besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 230/2017

oplyses i rapporten, at der siden 2010 har været registreret ca. 600 personer uden fast bopæl, hvortil (i 2012) kommer ca. 250 genhusede personer: Det vil sige i alt omkring 850 personer.

Hjemløse, hvis hjemløshed ikke har baggrund i huslejerestancer.

I debatten om hjemløshed er fokus ofte rettet på den del af de hjemløse, som er blevet sat ud fra en lejebolig på grund af huslejerestancer, måske ud fra en antagelse om, at denne gruppe udgør den største.

Men det bør ikke overses, at der også findes hjemløse, hvis hjemløshed ikke har baggrund i restancer. Det kan f.eks. dreje sig om personer, som efter en skilsmisse eller opløsning af et parforhold har måttet forlade en bolig, som de har delt med en ægtefælle eller samlever. Det kan dreje sig om personer, som har boet i en privatejet udlejningsbolig, hvor lejemålet ophæves i forbindelse med salg af boligen. Eller om unge, som har fraflyttet en kollegiebolig efter at have færdiggjort eller afbrudt et studie.

Den hjemløshed, som rammer disse grupper, har baggrund i boligmangel.

Antallet af offentlige udlejningsboliger har igennem en årrække i en del af vore byer været utilstrækkeligt til at dække efterspørgslen, og i nogle byer er der adskillige års ventetid på en offentlig udlejningsbolig.

Til illustration kan nævnes, at INI i 2014 oplyste, at der på daværende tidspunkt var 23 års ventetid på en INI-bolig i Nuuk³.

Flere faktorer bidrager til at øge boligbehovet, først og fremmest måske den øgede urbanisering, hvor flere flytter fra mindre bosteder til større, men også det forhold at en større andel af befolkningen i dag bor alene⁴.

I henhold til lejeforordningen⁵ skal ledige boliger i ejendomme ejet af Selvstyret eller kommunerne anvendes til boligsøgende til opfyldelse af kommunernes behov for boliger til boligsociale formål ("socialboliger"), forud for anvisning til boligsøgende, der er optaget på almindelig venteliste⁶.

³ KNR 26. juni 2014

⁴ I 2016 boede knap 30.000 familier i Grønland. Over halvdelen – 17.686 – boede hverken sammen med ægtefælle/kæreste eller børn. Det er ca. 1.300 flere end 10 år tidligere. Ud af 8.555 familier med hjemmeboende børn havde næsten hver tredje børnefamilie kun én voksen i huset (SermitsiaqAG, 5. december 2016)

⁵ Landstingsforordning nr. 2 af 12. maj 2005 om leje af boliger, med senere ændringer

⁶ Jf. landstingsforordningens § 5, stk. 1

Dette forudsætter imidlertid, at der er ledige boliger.

I 2013 vakte det opsigt, da først Sermitsiaq og den følgende uge Nuuk Ugeavis kunne berette om tilfælde, hvor Kommuneqarfik Sermersooq havde måttet afvise ansøgninger om socialbolig, og i stedet havde tilbudt at tvangsfjerne de pågældende familiers børn⁷.

Udvalget er ikke bekendt med data til belysning af, i hvilket omfang de enkelte kommuner er i stand til at dække behovet for tildeling af socialboliger.

Af relevans for problemstillingen ”Hjemløse, hvis hjemløshed ikke har baggrund i huslejerestancer” kan nævnes, at Inatsisartut under indeværende samling behandler et beslutningsforslag, som har til formål at yde andre personer, som indgår i husstanden, en bedre beskyttelse mod at miste deres bolig, hvis lejer dør eller flytter på plejehjem⁸.

Hjemløse, som er blevet sat ud fra en lejebolig på grund af restancer

Hvad angår den del af de hjemløse, som er blevet sat ud fra en lejebolig på grund af restancer eller anden misligholdelse af lejeaftalen, oplyses i rapporten ”Hjemløshed i Grønland” fra 2013 følgende:

Hvert år udsættes et antal beboere fra deres bolig, primært på grund af huslejerestancer. Der fremsendes årligt godt 23.000 førstegangstrykkere til lejere i de offentlige udlejningsboliger. Hver femte modtager efterfølgende et ophævelsesbrev (2. rykker). I de fleste tilfælde betales huslejen herefter (eventuelt med offentlig hjælp), men omkring 100 personer ender med at blive sat ud af deres bolig. Omkring halvdelen af de udsatte tager imod et tilbud om genhusningsbolig.

Årsagerne til huslejerestancer kan være mange.

Flere tiltag har været overvejet til forebyggelse af huslejerestancer. Særligt kan fremhæves, at Inatsisartut i 2016 vedtog en Inatsisartutbeslutning⁹, som pålagde Naalakkersuisut at fremsætte forslag til ændring af lejeforordningen, således at (forudgående) betaling af husleje skal ske på månedens sidste bankdag; det vil sige på den dag, hvor løn og offentlige ydelser sættes ind på modtagers konto.

⁷ Sermitsiaq, uge 33 2013 og Nuuk Ugeavis 28. august 2013

⁸ FM2019/120

⁹ EM2016/60

Det ville betyde, at penge til betaling af husleje trækkes på det tidspunkt, hvor der er størst sandsynlighed for, at der endnu er penge på lejers konto.

De regler, der gælder i dag¹⁰, indebærer, at huslejen først skal betales den 3. hverdag efter månedsskiftet.

Naalakkersuisut har i en § 37-besvarelse¹¹ fra marts i år oplyst, at Naalakkersuisut vil implementere Inatsisartutbeslutningen ved udarbejdelsen af et forslag til ny lejelov. Lovforslaget forventes tidligst fremsat til forårssamlingen 2020.

Fremhæves kan også det forslag om indførelse af en form for automatisk opkrævning af regninger fra det offentlige (Kiffaq-kontoen¹²), som Skatte- og Velfærdscommissionen fremsatte i kommissionens betænkning fra 2011, og som senere er videreudviklet under navnet ”Ilanngaassivik¹³”.

Naalakkersuisut har i en § 37-besvarelse¹² i februar i år oplyst, at et forslag til Inatsisartutlov om opkrævning af offentlige fordringer (Ilanngaassivik) blev sendt i høring i juni 2017, uden at forslaget dog endnu er blevet fremsat. Man har efter høringen arbejdet på at imødekomme nogle af de rejste kritikpunkter.

Naalakkersuisut har samtidig oplyst, at det i partiernes finanslovsaftale for 2019 indgår, at der skal arbejdes videre med en forberedelse af Ilanngaassivik.

Nævnes bør også det forsøgsprojekt omkring gældsrådgivning, som i 2017 blev iværksat i kommune Kujalleq, og som havde baggrund i en Inatsisartutbeslutning¹³ fra efterårssamlingen 2015. INI A/S har i samarbejde med kommunen som led i dette projekt etableret et gældsrådgivningsteam, som tilbyder rådgivning til personer og familier, som er i huslejerestance, med henblik på i videst muligt omfang at undgå, at de pågældende mister deres bolig.

Naalakkersuisut har i en § 37-besvarelse¹⁴ fra august 2018 oplyst, at de foreløbige erfaringer fra forsøgsprojektet var gode, og at Naalakkersuisut har truffet aftale med kommunerne om

¹⁰ § 38, stk. 2, i Landstingsforordning nr. 2. af 12. maj 2005

¹¹ Besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 119/2019

¹² Besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 59/2019

¹³ EM2015/96

¹⁴ Besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 179/2018

udarbejdelse af et oplæg omkring mulig udbredelse af gældsrådgivningsindsatsen til samtlige kommuner.

Om genhusning

Retsplejeloven bestemmer at fogeden – og det vil her sige politiet – kan nægte at imødekomme en anmodning fra udlejer om at fjerne en lejer fra boligen, hvis lejeren ikke har et andet sted at bo. Det gør politiet i praksis, og derfor er INI og ISERIT i realiteten tvunget til at stille en genhusningsbolig til rådighed, selv om lovgivningen ikke forpligter boligselskaberne til det.

Tidligere eksisterede en bekendtgørelse, som forpligtede offentlige boligudlejere til at tilbyde genhusning, hvis politiet betingede sig dette i forbindelse med udsættelse af lejere. Bekendtgørelsen indeholdt også krav om varme og rimelige sanitære forhold i genhusningsboliger. Men bekendtgørelsen blev ophævet i 2002, og siden har der ikke eksisteret tilsvarende regler.

I praksis benyttes de ringeste boliger til genhusning. Nogle er så dårlige, at de ikke kan lejes ud. INI har dog visse minimumskrav: Genhusningsboligen skal bestå af mindst 1 rum pr. familie og have varme, vand, el og adgang til køkken og bad. Hos ISERIT er el ikke en nødvendighed.

I boligselskabet INIs genhusningsboliger skal alle beboere som udgangspunkt flytte til en anden genhusningsbolig hver 3. måned. Ifølge rapporten ”Hjemløshed i Grønland” fra 2013 ønsker INI med denne praksis at motivere beboerne til at finde sig et fast sted at bo. Beboerne skal ikke betale for at benytte genhusningsboligerne – udgiften dækkes af boligselskabets lejere, og INI frygter vel at de genhusede ikke vil gøre tilstrækkeligt for igen at skaffe sig en fast bolig, hvis de uden større gener kan bo gratis i en genhusningsbolig.

For de hjemløse der benytter genhusningsboligerne, opleves de hyppige flytninger som en stor belastning – blandt andet fordi en flytning som regel indebærer, at man skal bo sammen med nye mennesker, som man skal få dagligdagen til at fungere med¹⁵.

I en § 37-besvarelse¹⁶ oplyste Naalakkersuisut i juli 2013, at Naalakkersuisut ikke agter stille minimumskrav til standarden af genhusningsboliger, herunder krav om varme, el, vand og adgang til køleskab.

Naalakkersuisut henviste herved bl.a. til, at leveforholdene i de enkelte dele af vort land er meget forskellige, og at det ikke nytter at fastsætte minimumsstandarder om f.eks. kloak og

¹⁵ Jf. i det hele § 37-spørgsmål nr. 112/2013, som bygger på rapporten ”Hjemløshed i Grønland”

¹⁶ Besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 112/2013

bad, som ikke alle steder kan opfyldes. Og at det i øvrigt også ville ”være urimeligt at stille højere krav til en genhusningsbolig end den standard familien tidligere har levet under.”

Naalakkersuisut henviste yderligere til, at udgifterne til genhusning af udsatte husstande belaster boligafdelingernes økonomi, og oplyste, at INI-s årlige genhusningsudgifter i årene 2010-2012 havde ligget på mellem 7 og 7,4 mio. kr.

I besvarelsen betegnede Naalakkersuisut restanceudviklingen som uholdbar, ligesom Naalakkersuisut betegnede det som uholdbart, ”at familier ikke prioriterer deres bolig og deres børns tarv ved at betale deres husleje.” Naalakkersuisut erindrede i den forbindelse om ”at udsættelse af en familie af en familie med børn ikke sker, uden at de sociale myndigheder har været inde over sagen. Dermed er der taget stilling til, at familien har betalingsvnen, men ikkebetalingsviljen. Det vil sige, at familien har prioriteret at bruge deres indkomst på andet end huslejen.”

I samme § 37-besvarelse tilkendegav Naalakkersuisut desuden følgende vedrørende rimeligheden af, at INI omplacerer genhusede – herunder børnefamilier – hver tredje måned:

”Som sagt er det en ganske uholdbar situation, at personer genhuses gratis og på de øvrige betalende lejerers bekostning. Nogle har boet gratis på denne måde i mange år – også selv om de har et job. Denne måde at bo på er for nogle en livsstil og et valg. Andre er naturligvis tynget af denne måde at leve på. Naalakkersuisut er af den holdning, at befolkningen ikke skal have sådanne gratis ydelser og lægge sine naboer til last. Derfor vil Naalakkersuisut arbejde for at indføre regler om betaling for genhusning. På den måde vil de genhusede blive motiveret til at indfri deres restancer og få en almindelig lejebolig. Som en yderligere gevinst vil boligafdelingernes budgetter ikke blive tynget af udgifter til genhusning og de sparede midler kan anvendes til vedligeholdelse af boligerne i stedet for.”

Som også påpeget af Naalakkersuisut udgør rapporten ”Hjemløshed i Grønland” fra 2013 et øjebliksbillede. Det er således et spørgsmål, i hvilket omfang rapportens beskrivelse af genhusnings-forholdene fortsat er dækkende.

Udvalget er bekendt med, at Naalakkersuisut i 2015 etablerede et genhusningscenter i Nuuk, som fortrinsvis skulle anvendes til genhusning af lejere, som udsættes fra deres lejemål.

I en artikel i SermitsiaqAG¹⁷ oplystes forud for genhusningscentrets etablering, at genhusningscentret skulle bestå af en herre- og kvindeafdeling med plads til i alt 60 personer.

¹⁷ SemitsiaqAG, 15. november 2012

De boligløse skulle indkvarteres i køjesenge på firemandsværelser uden døre, men med forhæng for de enkelte rum, herunder også til toiletter og bad. Rummene skulle indrettes i en stålhal, med indvendige vægge uden loftsplader, men med net over de enkelte rum. Der skulle betales 50 kr. for en overnatning, og centret skulle forlades om formiddage og frem til sidst på eftermiddagen.

I artiklen er den daværende departementschef for Boligdepartementet citeret for at udtale, at *”Centret er målrettet de lejere, der har pengene, men ikke viljen til at betale deres husleje. Og der bliver tale om meget spartanske forhold og meget lidt privatliv, hvis man hellere vil bo i genhusningscentret frem for at betale sin husleje.”*

Genhusningscenteret er siden lukket, og overtaget af Kommuneqarfik Sermersooq, som anvender bygningen til herberg. Det er udvalgets forståelse, at baggrunden for lukningen var manglende søgning.

Om herberger for hjemløse

På efterårssamlingen i 2016 vedtog Inatsisartut et beslutningsforslag¹⁸, som pålagde Naalakkersuisut til den følgende efterårssamling at fremsætte et forslag indeholdende en finansieringsmodel, som skal sikre opførelse - i samarbejde med kommunerne - af 100 midlertidige boliger til hjemløse, fordelt i hele landet.

Det fremgår af beslutningsforslagets begrundelse, at forslagsstiller ønskede, at selvstyret (inden for den angivne ramme på 100 boliger) finansierede halvdelen af kommunernes byggeri af midlertidige boliger til hjemløse.

I Anlægsudvalgets betænkning og indstilling vedrørende forslaget lagde udvalget imidlertid den forudsætning til grund, at finansieringsmodellen ikke skulle omfatte præcis 100 boliger, men at det konkrete behov skulle afklares i samarbejde med kommunerne.

I sin besvarelse af et § 37-spørgsmål¹⁹ om status for implementeringen af Inatsisartutbeslutningen oplyste Naalakkersuisut i december 2017, at der ved behandlingen af beslutningsforslaget var en forventning om, at sektorplanerne for selvstyrets udlejningsboliger ville være færdige i 1. kvartal af 2017, hvorefter forhandlinger om overdragelse af udlejningsboliger til kommunerne kunne påbegyndes. Sektorplanerne var forsinkede, men var nu ved at være færdige, og det kunne konstateres, at der (for så vidt angår selvstyret udlejningsboliger) i en del byer viste sig at være boligoverskud.

¹⁸ EM2016/44

¹⁹ § 37-spørgsmål nr. 253/2017

Videre oplyste Naalakkersuisut, at også kommunerne var i gang med at udarbejde sektorplaner for de kommunale udlejningsboliger, og at det først når både selvstyrets og kommunernes sektorplaner forelå, ville være muligt at afklare, hvor der reelt er boligunderskud eller boligoverskud.

Naalakkersuisut fandt, at det i samarbejde med kommunerne bør vurderes, om der er udlejningsboliger, der eventuelt kan konverteres til herberg for hjemløse. Dette fandt Naalakkersuisut dog ikke muligt at gøre, før sektorplanerne er færdige og før forhandlingerne om overdragelse af selvstyrets udlejningsboliger er afsluttet.

I sin besvarelse af yderligere et § 37-spørgsmål²⁰ om status for implementeringen af Inatsisartutbeslutningen oplyste Naalakkersuisut i oktober 2018, at kommunerne fortsat var i færd med at udarbejde sektorplaner for de kommunale udlejningsboliger.

Beslutningsforslaget fra 2016 er i dag fortsat ikke implementeret.

I februar 2017 åbnede Kommuneqarfik Sermersooq et nyt herberg på Kujallerpaat til erstatning for herberget i Blok B på Kongevej. Det nye herberg havde plads til i alt 36 overnattende hjemløse, men man konstaterede hurtigt, at kapaciteten ikke var tilstrækkelig. Det gamle herberg blev derfor i en periode videreført som nødherberg²¹.

Herberget blev for omkring 2 år siden suppleret af 26 isolerede og el-opvarmede containerboliger, med 4 tilhørende containere indrettet med toiletter, bad og fællesrum. Containerne havde været brugt af håndværkere i forbindelse med anlæggelsen af den nye havn (SIKUKI) og blev overtaget af kommunen for en pris på 2 mio. kr. Containerboligerne skulle især vær målrettet unge hjemløse²².

2 år senere står halvdelen af containerboligerne imidlertid tomme. Der betales en husleje på 800 kr. om måneden for leje af en containerbolig, og det er en betingelse for tildeling, at den hjemløse har et arbejde²³.

I Kommune Qeqertalik har kommunalbestyrelsen i marts 2019 vedtaget at etablere et herberg i Aasiaat²⁴.

²⁰ § 37-spørgsmål nr. 271/2018

²¹ Sermitsiaq.AG 20. marts 2017

²² SermitsiaqAG, 22. december 2016

²³ KNR, 10. januar 2019

²⁴ SermitsiaqAG 1. april 2019

Det er udvalgets forståelse, at der ikke i Grønlands øvrige byer findes herberger for hjemløse.

4. De økonomiske konsekvenser af forslagene.

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslaget's begrundelse.

Om forslaget FM 2019/88

Med henvisning til det uddybende i forslaget anførte herom, fremfører forslagsstiller, at den samlede udgiftsramme med henblik på at realisere forslaget ikke anses at ville overstige 1.500.000 kr.

Udvalget har taget dette til efterretning.

Om forslaget FM 2019/111

Udvalget har taget til efterretning at forslagsstiller anfører, at det vil lægge beslag på ressourcer op mod en kvart million, hvilket udvalget umiddelbart har taget til efterretning. For uddybning henvises der til det i forslaget fremførte herom.

5. Udvalgets bemærkninger og indstillinger

Udvalget har nøje vurderet forslagene og problemstillingen omkring hjemløse. I drøftelserne har forslagsstiller bag forslaget FM 2019/88 deltaget.

Udvalget er klar over, at udfordringerne omkring hjemløshed udspringer af en bred vifte af menneskelige og reelle faktorer, hvor psykiske lidelser og misbrug i høj grad også spiller ind i sammenhæng med det allerede af udvalget anførte. Boligløshed skal ansues i sammenhængen, om end der er tale om en sontring ift. hjemløshed.

Udvalget har bemærket, at man myndighedsmæssigt meget ofte gør en dyd ud af at fremhæve, at den ene eller den anden part bærer ansvaret. På det socialpolitiske område ser vi ofte Naalakkersuisut betone, at det er kommunerne, som har ansvaret, og at det er dem som skal håndtere problemerne, som det er foreskrevet i loven. Vi ser det omkring hjemløseproblematikken, som er fokusområdet for de 2 forslag. Naalakkersuisut betoner i svarnotatet, at det er et kommunalt anliggende at løse hjemløseproblematikken lokalt.

Udvalget er helt afklaret med formalia omkring primæransvaret på området, men som eksempelvis forslagsstiller til forslaget FM 2019/111 anfører under begrundelsen for forslaget, så har problemet med hjemløshed et sådant omfang og en sådan karakter, at det bliver en national udfordring, som bør løses af Naalakkersuisut og kommunerne i samarbejde.

Udvalget er fuldstændig enig med forslagsstiller i, at problemstillingen omkring hjemløse og hjemløshed er en national problemstilling, der i sidste ende skal håndteres som sådan.

De kommunale indsatser og det kommunale ansvar til trods, så anser udvalget det uundgåeligt, at der på sigt af Naalakkersuisut skal udarbejdes en handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed, således som ønsket i forslaget FM 2019/111. Man skal endvidere i Naalakkersuisut have en plan og målsætning for, hvordan man vil håndtere boligløshed.

Udvalget skal endnu engang understrege, at de primære indsatser omkring hjemløshed skal være de forebyggende indsatser. Vi skal med andre ord være bedre til at forebygge, at borgere i det hele taget rammes af hjemløshed.

Udvalget skal understrege, at området omkring hjemløshed har stor socialpolitisk bevågenhed og prioritet. Det drejer sig om en ganske betydelig del af vores medborgere, som er berørt af hjemløshed, så der skal handles hurtigt, målrettet og ansvarligt.

Vi har allerede en stor viden på området omkring hjemløshed. Vi har ansatte, forskere og andre på forskelligt niveauer, der hver især har viden, erfaringer og ekspertise, og udvalget anbefaler, at Naalakkersuisut i videst mulig og relevant omfang inddrager disse i det videre arbejde.

Udvalget anbefaler endvidere, at Naalakkersuisut arbejder meget målrettet omkring at inddrage kommunerne i det fortsatte arbejde omkring hjemløshed samt de dertil afledte og omfattede problemstillinger.

Det er i forhold til forslaget FM 2019/88 udvalgets vurdering, at tidshorisonten er for kort, foruden at finansieringen ikke er på plads samt at der med udgangspunkt i allerede kendt viden og i samarbejde med relevante parter vil ske en afdækning af problematikken angående hjemløshed.

Et flertal i udvalget bestående af Siumut og Demokraterne indstiller samlet ændringsforslaget fra Naalakkersuisut fremsat i svarnotatet til vedtagelse og øvrige forslag til forkastelse.

Ændringsforslaget fra Naalakkersuisut har følgende ordlyd:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut, at afdække hjemløhedsområdet til EM 2020 med henblik på at give et generelt grundlag for kommunerne til at kunne lave sociale handleplaner, der tager højde for lokale udfordringer. siunnersuut.

Et mindretal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit bemærker følgende:

Vi er uenig med Naalakkersuisuts ændringsforslag, som medlemmerne i udvalget fra Siumut og Demokraatit tilslutter sig i forbindelse med sagen, til trods for at flertallet i forbindelse med debatten i salen tilsluttede sig forslaget.

Vi er ikke tilfreds med, at man laver en rapport, der ikke placerer et ansvar. Det vil kun forsinke sagen.

Vi ønsker at Naalakkersuisut i tæt samarbejde med kommunerne laver en strategi, da kommunerne ikke kan løfte opgaven alene, hvor der bliver flere og flere hjemløse.

Det er kendt, at ikke mindre end 1000 er hjemløse her i landet: Vi kræver, at der omgående gribes ind i situationen. Det vil ikke hjælpe at lave en undersøgelse om den allerede kendte situation.

På dette baggrund indstiller mindretallet forslaget FM 2019/111 til godkendelse og øvrige forslag til forkastelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslagene til den afsluttende 2. behandling.

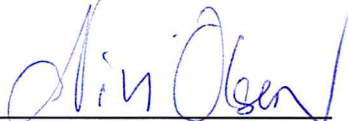
Laura Táunâjik
Formand

Stine Egede
Næstformand

Karl-Kristian Kruse

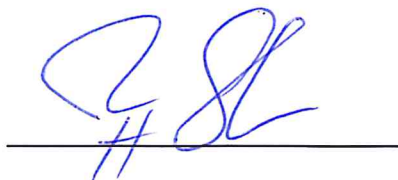
Nivi Olsen

Malene Vahl Rasmussen

Mikivsuk Thomassen

Aqqa Samuelsen